

Druge procijenjene svojte/populacije:

Brusnička gušterica

Podarcis melisellensis melisellensis (Braun, 1877)

Engleski naziv: Brusnik wall lizard

Globalna kategorija ugroženosti: NE

Europska kategorija ugroženosti: NE

Mediterranska kategorija ugroženosti: NE

Nacionalna kategorija ugroženosti: gotovo ugrožena svojta, NT
[B1+2b(iii)]

Rasprostranjenost: Viško otočje – Brusnik, Jabuka, Kamik, Sv. Andrija (Svetac), Biševo, Vis i okolni manji otočići i hridi (Podnar i sur., 2004).

Napomena: Podvrste obuhvaćene ovim imenom (Podnar i sur., 2004): *P. melisellensis lissana* – djelomično; *P. melisellensis galvagnii*; *P. melise-*

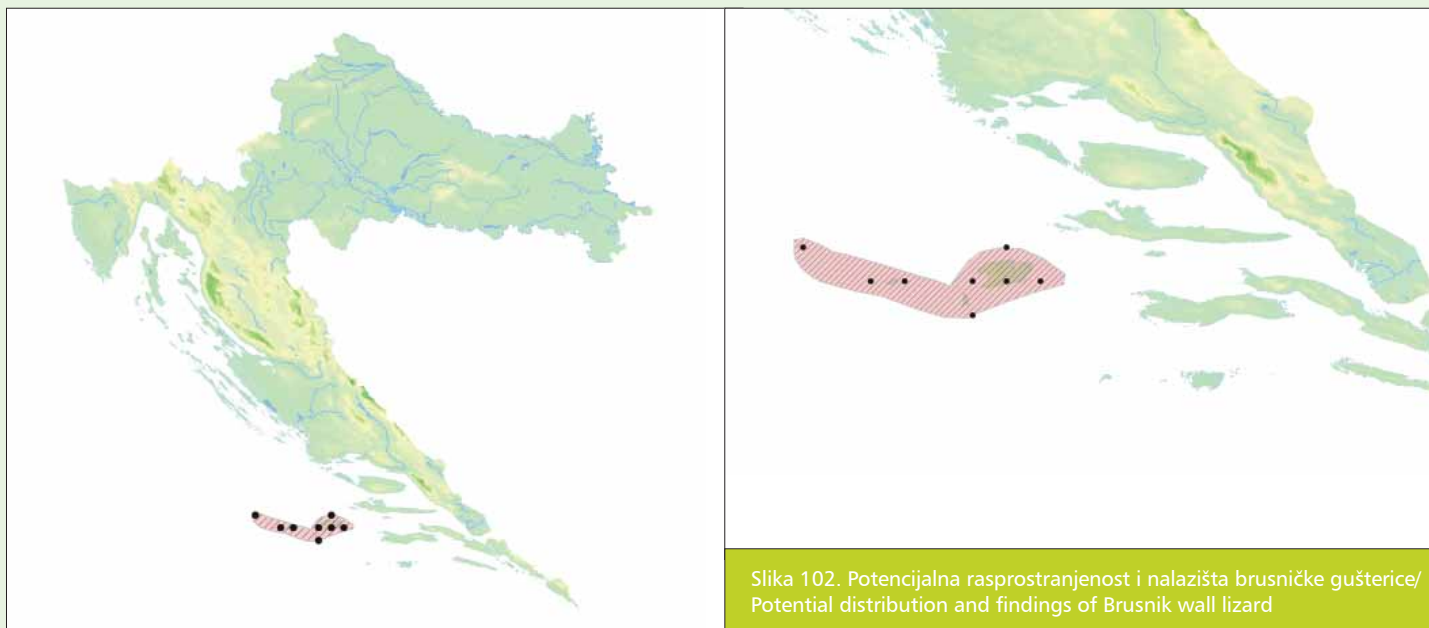
llensis digenea; *P. melisellensis gigas*; *P. melisellensis kammereri*; *P. melisellensis pomoensis*. Za populacije ove podvrste karakterističan je djelomični ili potpuni melanizam, posebno izražen u populacijama s Brusnika i Jabuke, no dijelom prisutan i na Svetcu.

Uzroci ugroženosti: Ova je podvrsta izdvojena za zasebnu procjenu zbog vrlo malenog i fragmentiranog otočnog areala te značajne prijetnje uzrokovane naseljavanjem invazivne primorske gušterice (DT 8.1). Dokumentirani eksperiment s hridi Pod Mrčaru (Vervust i sur., 2009) dokazuje da je ta opasnost vrlo realna. Pomorskim prometom u svrhu trgovine (posebice građevnim materijalom) i turizma omogućeno je ubrzano širenje primorske gušterice čak i na najmanje i nenaseljene hridi i otoke. Na mnoge od navedenih hridi i otoka lokalno je stanovništvo

Slika 101. Brusnička gušterica/Brusnik wall lizard/*Podarcis melisellensis melisellensis*.

SNIMIO/PHOTO BY DUŠAN JELIĆ

Slika 102. Potencijalna rasprostranjenost i nalazišta brusničke gušterice/
Potential distribution and findings of Brusnik wall lizard

introduciraćo domaće kuniće (*Oryctolagus cuniculus*) koji su se znatno namnožili te npr. na Brusniku izazvali značajno ogoljenje otočne vegetacije (DT 8.1). Time su izravno poremetili otočni hranidbeni lanac. O djelovanju unesenih štakora i domaćih mačaka pogledati u opće uzroke ugroženosti za kršku guštericu.

Predložene mjere očuvanja: Državne institucije zadužene za zaštitu prirode moraju potaknuti dijalog s pomorskim, građevinskim i turistič-

kim strukama o mogućnostima uvođenja sigurnosnih standarda i protokola pri transportu ljudi i materijala (CA 5.2, 5.3, 5.4). Od iznimne važnosti je i uspostavljanje sustava praćenja i ranog dojavljivanja u slučaju detekcije invazivnih vrsta. U dogovoru s nadležnim institucijama potrebno je izraditi plan eradikacije kunića barem s manjih hridi i otoka (CA 3.1). Predložene mjere očuvanja zbog djelovanja unesenih štakora i domaćih mačaka pogledati u opće mjere navedene za kršku guštericu.